

INFORMARE PENTRU PERSOANELE AFECTATE DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

Ce drepturi ai și unde poți cere ajutor – Județul Vâlcea

1. Ce este violența domestică?

Violența domestică include orice formă de abuz fizic, psihologic, sexual, economic sau social care are loc între membri ai aceleiași familii sau între persoane care au sau au avut o relație apropiată. Nimeni nu are dreptul să te rănească, să te umilească, să te controleze sau să te amenințe.

2. Drepturile tale

Conform legislației în vigoare, ai următoarele drepturi:

- dreptul la protecție imediată prin ordin de protecție;
- dreptul la siguranță pentru tine și copiii tăi;
- dreptul la consiliere psihologică, juridică și socială gratuită;
- dreptul de a depune plângere penală;
- dreptul la asistență medicală și certificat medico-legal;
- dreptul la confidențialitate și respect.

3. Ce trebuie să faci dacă ești în pericol

- Sună imediat la 112 dacă ești în pericol.
- Apelează Linia Națională 0800 500 333 pentru consiliere gratuită.
- Mergi la cea mai apropiată secție de poliție.
- Cere sprijinul unui asistent social sau al unui reprezentant DGASPC.

4. Servicii de sprijin în județul Vâlcea

DGASPC Vâlcea – Râmnicu Vâlcea

Tel: 0250 734 758 / 0250 734 270

Centrul pentru victimele violenței în familie – Râmnicu Vâlcea

Tel: 0786 403 045

Linia Națională pentru victimele violenței domestice

0800 500 333 – gratuit, non-stop

Material realizat de I.P.J. Valcea

VIOLENȚA DOMESTICĂ

Cuprinsul temei:

1. Definiția violenței domestice
2. Formele de manifestare a violenței domestice
3. Cum recunoști victimele
4. Cum poți ajuta o victimă (recomandări pentru persoanele care cunosc victime)
5. Victimizarea secundară
6. Definiția membrului de familie
7. Intervenția în cazurile de VD
8. Măsurile de siguranță și de protecție care se pot lua în cazul violenței domestice
- 9 SIME

1. Definiție:

*Conform Legii 217/2003 (*republicată*), Art. 3 „violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima.”*

2. Formele de manifestare a violenței domestice:

*Conform Legii 217/2003(*republicată*), Art. 4*

(1) Violența domestică se manifestă sub următoarele forme:

a) **violența verbală** - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare;

b) **violența psihologică** - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum și alte acțiuni cu efect similar;

c) **violența fizică** - vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală, altele decât cele de la lit. e);

d) **violența sexuală** - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal;

e) **violența economică** - interzicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar;

f) **violența socială** - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ sau a locului de muncă, interzicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună, privarea de acces în spațiul de locuit, deposizarea de acte de identitate, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar;

g) **violența spirituală** - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a

aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interzicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare.

h) **violența cibernetică** - hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima.

(2) În nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția și onoarea nu pot fi considerate drept justificare pentru niciun tip de acte de violență definite în prezenta lege.

3. Cum recunoști victimele

- se tem în prezența agresorului, au un comportament rezervat și se străduiesc în permanență să-i facă pe plac acestuia și să-i îndeplinească toate dorințele;
- ce spune sau ce face abuzatorul este „literă de lege pentru ele”, un „adevăr absolut”;
- nu au încredere în propriile idei și calități, se subapreciază fizic și intelectual, se tem să-și exprime părerile;
- își schimbă treptat felul de a fii, devin introvertite și triste;
- fac referiri la faptul că partenerul este gelos, că le urmărește și le bănuiește de infidelități închipuite;
- trebuie să-i spună mereu cu cine ies, unde și ce fac și să ceară permisiunea partenerului pentru orice;

- cu ajutorul îmbrăcăminții sau ochelarilor de soare ascund semnele violențelor fizice pe care le suportă. Le motivează cu explicații stângace, cum că ar fi căzut sau au avut un accident...;
- lipsesc deseori de la cursuri sau de la serviciu, nemotivat;
- își vizitează foarte rar familia, întrerup legăturile cu prietenii și ies în public doar cu partenerul abuzator;
- accesul la bani/proprietățile familiei este deseori restricționat de agresor;
- unele sunt depresive și încearcă să se sinucidă.

4. Cum poți ajuta o victimă (recomandări pentru persoanele care cunosc victime):

- ❖ nu ezita să suni la 112 atunci când viața sau integritatea victimei (major sau minor) este în pericol! Nu contează dacă știi cine este victima sau este prima oară când ai văzut-o.
- ❖ exprimă-ți îngrijorarea față de situația pe care bănuiești că o trăiește, dar nu-i da sfaturi și nu te implica în deciziile ei personale;
- ❖ nu o judeca și nu o forța să-ți spună ce se întâmplă în casă. Las-o pe ea să hotărască când și ce poate să îți dezvăluie;
- ❖ ajut-o cu tot ce are nevoie, dar nu-ți condiționa ajutorul în nici un fel;
- ❖ ascult-o și susține-i hotărârile, iar pentru consiliere, victima sau orice persoană care știe de existența unui caz, poate suna oricând la 0800500333 – HELPLINE cu număr unic la nivel național destinat victimelor violenței domestice;
- ❖ ori de câte ori bănuiești existența unui abuz intrafamiliar, încearcă să discuți separat cu victima, să-i arăți că te preocupă ce i se întâmplă și că ești alături de ea. Asigur-o că ceea ce îți va spune va fi confidențial;

- ❖ sunt și cazuri în care victima nu dorește să te implici și nu dorește să se afle situația ei. Respectă-i decizia și spune-i doar că ești gata să ajuți la nevoie.

5. Victimizarea secundară

- Definită ca „o traumă suplimentară cauzată de atitudini, comportamente, practici și procese de stereotipizare și de blamare a victimei manifestate față de victimele violenței domestice - sau alte forme de violență împotriva femeilor - practicate de către instituții, furnizori de servicii, mass - media, comunitate și/sau familie”.
- Tipuri de victimizare secundară:
 - Blamarea victimei (vina e dată pe victimă în loc de agresor);
 - Neîncredere în povestea victimei;
 - Minimizarea severității traumei suferite de victimă;
 - Tratatamentul nepotrivit (medical sau de orice altă natură);
 - Atac la persoană – discreditarea declarației unei victime căreia îi este judecat trecutul personal.

6. Definiția membrului de familie?

*Art. 5 din Legea 217/2003(*republicată*)*

(1) În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege:

a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, soții și copiii acestora, precum și persoanele devenite rude prin adopție, potrivit legii;

b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; frații, părinții și copiii din alte relații ai soțului/soției sau ai fostului soț/fostei soții;

c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul, ascendenții și descendenții partenerei/partenerului, precum și frații și surorile acestora;

d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului;

e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală

psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

(2) În sensul prezentei legi prin **victimă** se înțelege persoana fizică ce este supusă uneia sau mai multor forme de violență prevăzute la art. 4, inclusiv copiii martori la aceste forme de violență.

7. Intervenția în cazurile de VD:

În cazul conflictelor familiale, poliția poate acționa în urma depunerii unei sesizări scrise de către victimă sau de către un martor la sediul unității de poliție de pe raza de domiciliu a victimei, în urma unui apel telefonic la ofițerul de serviciu al secției/unității de poliție locale sau a unei solicitări la Serviciul Unic de Apel de Urgență 112 (oricine are cunoștință de astfel de evenimente poate suna), a unei sesizări verbale făcută direct la agentul de poliție care patrulează sau, poliția se poate sesiza din oficiu. Sesizarea din oficiu este modalitatea prin care poliția află de o infracțiune pe orice altă cale în afară de plângere (a victimei) sau denunț (a unui martor), spre exemplu din mass-media sau cu ocazia intervenției la un alt caz. Există și posibilitatea ca poliștii să constate ei înșiși o faptă în plină desfășurare (în flagrant), găsindu-se în acel loc din alt motiv, fiind în patrulare.

De asemenea, victima trebuie să știe că poate sesiza **cu plângere prealabilă penală** procurorul. Dreptul de a depune o astfel de plângere are caracter personal și aparține părții vătămate. Plângerea penală prealabilă poate fi depusă și de un mandatar, caz în care procura trebuie întocmită special pentru acest scop și trebuie să rămână anexată la plângere pe parcursul procedurilor.

Acțiunea penală în cazul infracțiunilor sancționabile la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, de ex:

- lovire sau alte violențe (art.193 C.P.)
- amenințare (art. 206 C.P.)
- viol în forme neagravante (art. 211 alin 1 și alin 2 C.P.)
- agresiune sexuală în forme neagravante (art.219 alin 1 C.P.)
- furt între membrii de familie (art.231 C.P.)
- distrugere (art. 253 C.P.)

este guvernată de principiul disponibilității: **victima poate decide retragerea plângerii sau împăcarea cu făptuitorul**, situație care stinge acțiunea penală începută în prealabil, chiar dacă aceasta a fost pornită din oficiu și deci **fapta nu mai este pedepsită. Plângerea prealabilă trebuie introdusă în termen de 3 luni** din ziua în care persoana vătămată a aflat de săvârșirea faptei. (Art. 296 CPP)

În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, indiferent dacă acțiunea penală a fost pusă în mișcare în urma unei plângeri prealabile sau din oficiu, în condițiile legii, **retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror**. (Legea nr.116 din 23 iunie 2025)

Pentru celelalte categorii de infracțiuni (pentru care legea nu solicită introducerea unei plângeri penale prealabile), organele de anchetă penală pot fi sesizate prin plângere sau denunț sau pot acționa din oficiu când dețin informații cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. În cazul în care organul de urmărire penală se sesizează din oficiu, încheie un proces-verbal în acest sens. În toate aceste cazuri, instanța este sesizată prin rechizitoriul întocmit de procuror.

Precizare: Prin Legea nr.233 din 5 noiembrie 2020 a fost introdus Alineatul (2) din Articolul 199 C.P. care prevede următoarele: *În cazul infracțiunilor de lovire sau alte violențe și vătămare corporală din culpă săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu.*

În cazul infracțiunilor pentru care este necesară plângerea prealabilă pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, iar victima nu depune plângere, atunci se înlătură răspunderea penală a autorului în cazul sesizării din oficiu și acesta scapă nepedepsit. Dacă victima depune totuși plângere, **dar o retrage până la pronunțarea unei hotărâri definitive** (și procurorul își însușește retragerea plângerii), **agresorul nu mai răspunde penal**, deci scapă nepedepsit, din nou.

Sesizări despre astfel de fapte de violență domestică pot fi făcute și de persoanele cu funcții de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public, precum și de orice persoană cu atribuții de control care, în exercitarea atribuțiilor lor, au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu. Ele sunt obligate să sesizeze de

îndată organul de urmărire penală și să ia măsuri pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictelor și orice alte mijloace de probă să nu dispară. (art. 291 alin 1 C.P.P.)

Indiferent de modul de sesizare cu privire la vreuna dintre infracțiunile de violență în familie, articolul 4 din **Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor**, prevede anumite obligații în sarcina judecătorilor, procurorilor, ofițerilor și agenților de poliție, indiferent care este organul judiciar la care victima s-a prezentat mai întâi. Conform dispozițiilor legii, procurorii, ofițerii și agenții de poliție au obligația de a încunoștința victimele infracțiunilor cu privire la:

- **tipul de sprijin** pe care victimele îl pot primi și din partea cui, inclusiv, în cazul în care este relevant, informații de bază privind accesul la asistență medicală, orice tip de asistență specializată, inclusiv asistență psihologică și cazare alternativă;
- organul de urmărire penală la care pot face **plângere**;
- dreptul la **asistență juridică** și instituția unde se pot adresa pentru exercitarea acestui drept,
- condițiile și procedura pentru acordarea **asistenței juridice gratuite**;
- **drepturile procesuale** ale persoanei vătămate și ale părții civile;
- condițiile și procedura pentru a beneficia de dispozițiile din C.P.P. cu privire la **martorul amenințat/vulnerabil**
- condițiile și procedura pentru acordarea **compensațiilor financiare** de către stat;
- dreptul de a fi informate, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, cu privire la **punerea acestuia în libertate** în orice mod, conform C.P.P.

Informațiile de mai sus sunt aduse la cunoștință victimei de către procurorul, ofițerul sau agentul de poliție la care victima se prezintă, într-un limbaj pe care aceasta îl înțelege. (Dacă victima este cetățean român aparținând unei minorități naționale, i se pot aduce la cunoștință informațiile în limba sa maternă.) Îndeplinirea acestor obligații legale **se consemnează într-un proces-verbal** care se înregistrează la instituția din care face parte procurorul, ofițerul sau agentul de poliție la care se prezintă victima.

La depunerea plângerii, victima **va primi o confirmare scrisă** a acesteia adică: nr. de înregistrare al plângerii precum și date cu privire la fapta pentru care plângerea a fost depusă.

8. Măsurile de siguranță și măsurile de protecție care se pot lua în cazul violenței domestice

Măsurile de siguranță (Art. 107 C.P.) au ca scop eliminarea stării de pericol public și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. Se pot lua față de persoana **care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată**, indiferent dacă este sau nu pedepsit făptuitorul. Potrivit Codului penal, agresorul poate fi supus unui **tratament medical obligatoriu sau internării medicale**.

Măsurile de protecție sunt stipulate în ordinul de protecție provizoriu și în ordinul de protecție.

Ordinul de protecție provizoriu

Ordinul de protecție provizoriu **se emite de către polițiștii** care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, constată că există un risc iminent ca viața, integritatea fizică ori libertatea unei persoane să fie pusă în pericol printr-un act de violență domestică, în scopul diminuării acestui risc (Art. 28 alin 1 Lg 217/2003).

Polițiștii constată **existența riscului iminent** pe baza evaluării situației de fapt care rezultă din: probele obținute, formularul de evaluare a riscului.

În cazul în care, ca urmare a evaluării situației de fapt, se constată că nu sunt întrunite condițiile pentru emiterea ordinului de protecție provizoriu, polițiștii au obligația de a informa persoanele care susțin că sunt victime ale violenței domestice cu privire la posibilitatea formulării la judecătorie a unei cereri pentru emiterea unui ordin de protecție și de a pune la dispoziția acestora formularul de cerere (Art. 28 alin 5 Lg 217/2003).

Pentru verificarea sesizărilor privind violența domestică, aflarea adevărului și soluționarea justă a sesizării, polițiștii au dreptul să obțină probe prin **următoarele mijloace** (Art. 29 alin 1 Lg 217/2003):

a) constatarea prin propriile simțuri și consemnarea celor constatate într-un înscris ori înregistrarea celor constatate cu mijloace tehnice;

b) consultarea bazelor de date la care au acces potrivit atribuțiilor de serviciu și consemnarea celor constatate într-un înscris;

c) declarațiile persoanelor implicate în actele de violență domestică, ale persoanelor care au asistat la producerea actelor de violență domestică și ale altor persoane care pot comunica informații cu privire la persoanele implicate în actele de violență domestică;

d) înregistrări video sau audio ori fotografii, indiferent de proveniența acestora;

e) înscrisuri, inclusiv cele de natura mesajelor sau postărilor în mediul electronic și/sau de telefonie mobilă.

Pentru verificarea sesizărilor privind violența domestică și în scopul obținerii de probe cu privire la aspectele ce fac obiectul sesizării, **polițiștii au dreptul de a pătrunde în domiciliul sau reședința oricărei persoane fizice**, fără acordul acesteia, precum și în sediul oricărei persoane juridice, fără acordul reprezentantului legal al acesteia, dacă sesizarea indică în mod expres că actele de violență domestică au loc sau au avut loc în spațiile respective. Acțiunile polițiștilor, inclusiv cele de pătrundere, **pot fi înregistrate cu mijloacele audiovideo sau foto din dotare**, fără consimțământul persoanelor, înregistrările sau fotografiile constituind probe.

Prin ordinul de protecție provizoriu se dispun, pentru o perioadă de 5 zile, una ori mai multe măsuri de protecție, apte să contribuie la diminuarea riscului iminent constatat, dintre următoarele obligații sau interdicții (Art. 31 alin 1 Lg 217/2003):

a) evacuarea temporară a agresorului din locuința comună, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;

b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor în locuința comună;

c) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia, ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;

d) obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere;

e) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute.

Ordinul de protecție provizoriu va cuprinde și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile de protecție dispuse **constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o 6 luni la 5 ani.**

Dacă prin ordinul provizoriu de protecție s-a luat măsura evacuării temporare a agresorului, iar acesta nu are asigurată cazarea din altă sursă, i se va asigura de îndată informarea și orientarea, la cererea sa, către centrele rezidențiale care oferă cazare pentru persoanele fără adăpost sau adăposturile de noapte, gestionate de autoritățile administrației publice locale, sau orice alt loc adecvat. În situația în care agresorul solicită cazarea într-un centru rezidențial din categoria celor menționate mai sus, **acesta va fi orientat și condus de îndată** către centrele rezidențiale de către echipa mobilă (echipa mobilă=reprezentantul SPAS).

Obligațiile și interdicțiile dispuse împotriva agresorilor prin ordinele de protecție provizorii **devin obligatorii imediat după emiterea acestora**, fără somație și fără trecerea vreunui termen.

Perioada de **5 zile se calculează pe ore**, adică are o durată de 120 de ore, și începe să curgă de la momentul la care s-a emis ordinul de protecție provizoriu (Art. 32 alin. 2 Lg 217/2003).

Ordinul de protecție provizoriu **se comunică** agresorului și victimei.

Ordinul de protecție provizoriu se înaintează de către unitatea de poliție din care face parte polițistul care l-a emis, pentru **confirmare**, parchetului de pe lângă judecătoria competentă în a cărei rază teritorială a fost emis, **în termen de 24 de ore de la data emiterii** (Art. 34 alin 1 Lg 217/2003).

Procurorul de la parchetul competent **decide** cu privire la necesitatea menținerii măsurilor de protecție dispuse de organul de poliție **în termen de 48 de ore de la emiterea ordinului de protecție provizoriu** (Art. 34 alin 3 Lg 217/2003).

Procurorul confirmă necesitatea menținerii măsurilor de protecție dispuse de organul de poliție prin ordinul de protecție provizoriu, aplicând o rezoluție cu caracter administrativ pe exemplarul original al acestuia (Art. 34 alin 4 Lg 217/2003).

În cazul în care constată că nu mai este necesară menținerea măsurilor de protecție dispuse, **procurorul poate dispune motivat încetarea măsurilor de**

protecție, cu menționarea momentului de la care acestea încetează. Procurorul comunică acest lucru de îndată **unității de poliție** care a înaintat ordinul de protecție provizoriu, care ia măsuri pentru **informarea imediată a persoanelor** ce făceau obiectul acestuia (Art. 34 alin 5 Lg 217/2003).

Procurorul înaintează ordinul de protecție provizoriu, însoțit de documentele care au stat la baza emiterii și confirmării acestuia, judecătorei competente în a cărei rază teritorială a fost emis, însoțit de o **cerere pentru emiterea ordinului de protecție** (Art. 34 alin 6 Lg 217/2003).

Durata inițială pentru care a fost dispus OPP **se prelungește**, de drept, cu durata necesară îndeplinirii procedurii judiciare de emitere a ordinului de protecție, cu informarea agresorului despre acest fapt (Art. 34 alin 7 Lg 217/2003).

Ordinul de protecție provizoriu **poate fi contestat** la instanța de judecată competentă în termen de 48 de ore de la comunicare (Art. 35 alin 1 Lg 217/2003).

Ordinului de protecție - atribuțiile poliției privind aplicarea OP

Potrivit prevederilor art. 38 din **Legea nr. 217/2003 (*republicată*)** pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, **ordinul de protecție** reprezintă hotărârea emisă de instanța de judecată prin care aceasta dispune, la solicitarea unei persoane a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei, cu caracter provizoriu, una sau mai multe dintre următoarele măsuri/obligații/interdicții:

- a) evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;
- b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei;
- c) limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima;
- d) cazarea/plasarea victimei, cu acordul acesteia, și, după caz, a copiilor, într-un centru de asistență;

- e) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia, ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;
- f) interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic;
- g) obligarea agresorului de a purta permanent un sistem electronic de supraveghere;
- h) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima;
- i) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute;
- j) încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora.

Prin aceeași hotărâre, instanța poate dispune și **suportarea de către agresor a chiriei și/sau a întreținerii** pentru locuința temporară unde victima, copiii minori sau alți membri de familie locuiesc ori urmează să locuiască din cauza imposibilității de a rămâne în locuința familială (38 alin 3 Lg 217/2003) .

Pe lângă oricare dintre măsurile enumerate mai sus, instanța poate dispune și (cf Art. 38 alin 4 Lg 217/2003) **obligarea agresorului de a urma consiliere psihologică, psihoterapie** și poate recomanda **internarea voluntară, sau nevoluntară** (nevoluntară - în condițiile Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, republicată). Dacă agresorul este consumator de substanțe psihoactive, instanța poate dispune, cu acordul acestuia, integrarea acestuia într-un **program de asistență** a persoanelor consumatoare de droguri, conform art. 22 din Legea nr. 143/2000.

Ordinul de protecție este **executoriu** (art. 44 din legea cadru). El se comunică de îndată (termenul este de maxim 5 ore) structurilor Poliției Române în a căror rază teritorială se află locuința victimei și/sau a agresorului (art. 46, alin. (1)).

Ordinul de protecție prin care se dispune oricare dintre măsurile prevăzute la art. 38 din legea cadru **se pune în executare de îndată, de către poliție, sau, după caz, sub supravegherea acesteia**. Cele două modalități de punere în executare/aplicare de îndată a ordinului de protecție (direct sau, după caz, sub supravegherea poliției) diferă în funcție de natura măsurii dispuse de instanță, care

determină competența instituției ce trebuie să intervină pentru executarea ordinului de protecție. De exemplu, în cazul evacuării temporare a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate (art. 38, alin. (1), litera „a”), poliția trebuie să intervină/acționeze direct asupra agresorului. La fel trebuie să procedeze în cazul obligării agresorului de a preda armele deținute, situație reglementată de art. 38, alin. (1), litera „i”).

Cea de a doua modalitate de punere în executare a ordinului de protecție de către poliție – sub supravegherea acesteia – se referă la situațiile în care poliția intervine indirect pentru aplicarea măsurii dispuse de instanță, acordând sprijin unei alte instituții căreia îi revine competența de executare directă a măsurii respective, de exemplu obligarea agresorului de a urma psihoterapie sau efectuarea unui tratament de către acesta, situație prevăzută de art. 38, alin. (4) din legea cadru.

Pentru a facilita îndeplinirea obligației legale ce revine poliției privind punerea în executare a ordinului de protecție, legiuitorul a reglementat în art. 46, alin. (3) Lg 217/2003, faptul că „polițistul poate intra în locuința familiei și în orice anexă a acesteia, cu consimțământul persoanei protejate sau, în lipsă, al altui membru al familiei”.

În astfel de situații polițiștii vor aplica și respecta procedura privind intrarea în locuința persoanelor fizice.

O altă obligație legală ce revine poliției potrivit prevederilor art. 46, alin. (4) Lg 217/2003 constă în aceea că „organele de poliție au îndatorirea să supravegheze modul în care se respectă hotărârea”(ordinul de protecție) și să sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executare.

Obligația de supraveghere a modului în care se respectă ordinul de protecție implică desfășurarea de către polițiști a următoarelor activități: efectuarea de vizite inopinate la locuința persoanei vătămate, apelarea telefonică de control a victimei/agresorului, solicitarea unor informații din partea vecinilor, colegilor de la locul de muncă al victimei/agresorului, de la unitatea de învățământ frecventată de victimă/agresor sau din partea altor persoane care ar putea furniza informații relevante, precum și orice alte modalități specifice activității polițienești.

În cazul în care se constată sustragerea de la executarea ordinului de protecție, **va fi sesizat organul de urmărire penală.**

9. SIME (sistemul informatic de monitorizare electronică)

Utilizarea sistemului informatic de monitorizare electronică reprezintă, la acest moment, *cea mai eficientă măsură de protecție pentru victimele violenței domestice*: pe de-o parte descurajează tendințele răzbunătoare ale agresorilor, iar pe de altă parte, asigură o intervenție promptă a poliției, în cazul apariției unor situații de pericol iminent pentru victime. În această situație, sistemul generează în mod automat o alertă în dispeceratul de urgență operat de Poliție, care este transmisă echipelor de intervenție. Astfel, nu mai este necesară apelarea S.N.U.A.U. 112 sau alte activități similare de sesizare a organelor de ordine publică.

Această formă de supraveghere permite urmărirea modului în care sunt respectate, de către persoana supravegheată, obligațiile dispuse prin: ordinul de protecție provizoriu, ordinul de protecție, ordinul european de protecție, precum și în cazul controlului judiciar/judiciar pe cauțiune sau executării măsurii arestului la domiciliu, supravegherii la distanță.

În cazul violenței domestice, împotriva agresorului poate fi emis un ordin de protecție provizoriu (OPP), cu o durată de maximum 5 zile, de către polițiștii care identifică existența unei situații de pericol pentru victimă, atunci când sunt sesizați cu privire la săvârșirea unui act de violență verbală, fizică, psihologică, economică, religioasă, sexuală, cibernetică sau socială. La cererea victimei sau a instituțiilor abilitate, instanța de judecată poate emite un ordin de protecție (OP) cu o durată de până la un an. În ambele situații, OPP sau OP, pentru supravegherea respectării obligațiilor dispuse față de agresor, victima este întrebată dacă dorește și monitorizarea electronică pentru agresor.

Folosirea acestui sistem de monitorizare se face doar în baza consimțământului expres al victimei. Pentru a i se asigura protecția este necesar ca victima să solicite poliției/instanței monitorizarea electronică. Acesteia i se predă un telefon mobil special destinat generării unor alerte, în cazul apropierii sub distanța prestabilită a persoanei supravegheate.

Atenție! Pentru protecția sa, victima va trebui să poarte mereu asupra sa telefonul special dat de poliție și să aibă grijă să fie alimentat cu energie electrică (încărcat tot timpul).

Sistemul de monitorizare are, în fapt, următoarele componente:

- **Brățară** (formată dintr-un dispozitiv de măsurarea unui ceas și o curea), care se montează de către un polițist, **pe glezna persoanei supravegheate** sau pe braț, atunci când montarea pe gleznă nu este fizic posibilă sau este contraindicată medical. Brățara va fi demontată doar de către polițist (adică de operatorul tehnic). Orice intervenție neautorizată asupra brățării, pentru înlăturarea sau defectarea ei prin forțare, tăiere etc. conduce la declanșarea unei **alerte** în dispeceratul de urgență operat de poliție;
- **Dispozitiv mobil** (telefon mobil) care se predă **persoanei supravegheate** și cu ajutorul căruia se obțin informații legate de localizare, în caz de alertă. El este interconectat cu brățara. În cazul în care telefonul nu are bateria încărcată sau se află la o distanță prea mare de brățară, se va transmite o **alertă de defecțiune**;
- **Dispozitiv mobil** (telefon mobil) care se predă **persoanei protejate** și are rolul de a declanșa **alerta de apropiere** atunci agresorul supravegheat încalcă distanța de protecție stabilită prin ordinul de protecție provizoriu/ordinul de protecție. Atunci când se declanșează alerta de apropiere, persoana protejată primește pe dispozitivul mobil informații (alertă sonoră și vizuală precum și localizarea persoanei supravegheate). Persoana protejată va fi contactată telefonic imediat de către polițistul din dispeceratul de urgență, care îi va oferi îndrumări, astfel încât să se asigure protecția sa, până la sosirea echipajului poliției, indiferent de zi sau de oră.

În cazul în care persoana protejată este un **minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani sau o persoană fără discernământ**, consimțământul cu privire la utilizarea dispozitivului electronic de supraveghere se exprimă de către **reprezentantul legal**, cu excepția situației în care unicul reprezentant legal este chiar persoana supravegheată, caz în care consimțământul se va exprima de către **reprezentantul direcției de asistență socială**.

Comunicarea polițistului cu persoana supravegheată sau cu cea protejată, care nu vorbește sau nu înțelege limba română, cu privire la procedura monitorizării electronice, se face într-o **limbă sau într-un limbaj pe care aceasta îl înțelege**, dacă polițistul știe acea limbă/limbaj sau, prin intermediul unui **traducător autorizat**.

Odată montate dispozitivele electronice de supraveghere, poliția va efectua **verificări** cu privire la integritatea acestora. Verificarea dispozitivelor electronice de supraveghere alocate **persoanei supravegheate** se poate face **inopinat**, în orice moment al zilei, periodic ori la sesizare, verificarea realizându-se la sediul organului de supraveghere sau în alt loc decis de aceasta. Perioada dintre două verificări inopinate, succesive, nu poate fi mai mare de 7 zile calendaristice.

În cazul generării unei **alerte**, dispeceratul de urgență operat de către Poliție primește automat:

- **datele de localizare** în timp real ale dispozitivului electronic al **persoanei supravegheate**, din momentul declanșării alertei;
- **datele de localizare** în timp real ale dispozitivului electronic de supraveghere deținut de **persoana protejată**, din momentul declanșării alertei;
- datele de localizare ale ambelor persoane, actualizate **în dinamică** (dacă agresorul sau victima se deplasează și coordonatele lor se modifică);
- **datele de localizare** ale dispozitivului electronic de supraveghere purtat de **persoana supravegheată**, din **ultimele 24 de ore anterioare declanșării alertei**.

În situația generării unei **alerte de apropiere**, persoana supravegheată este obligată imediat:

- să se prezinte la cel mai apropiat organ de ordine publică aflat în serviciu;
- să contacteze telefonic organul de supraveghere și să urmeze instrucțiunile acestuia;
- să se îndepărteze de persoana protejată.

În cazul generării unei **alerte de defecțiune**, persoana supravegheată este obligată ca, de îndată:

- să se prezinte la cel mai apropiat organ de ordine publică aflat în serviciu;
- să contacteze telefonic organul de supraveghere și să urmeze instrucțiunile acestuia;
- după caz, să se îndepărteze de persoana protejată.

În situația generării unei **alerte de defecțiune**, poliția contactează și persoana protejată.

Dispozitivele de supraveghere electronică au scopul de a proteja viața și integritatea fizică și psihică a persoanei protejate. Datele și informațiile furnizate/stocate în urma utilizării acestora **nu pot fi folosite în alt scop.**

Persoanele care utilizează aceste dispozitive pot fi vizualizate și identificate în sistemul electronic gestionat de poliție **doar în cazul generării alertelor** (de defecțiune sau de apropiere). Atât victima cât și agresorul **nu sunt urmăriți** unde și când se deplasează, pe perioada pentru care a fost dispusă măsura purtării dispozitivelor.

Informațiile stocate în sistemul electronic, odată cu generarea alertelor de apropiere, **constituie probe** care susțin plângerea formulată pentru încălcarea ordinului de protecție provizoriu sau a ordinului de protecție.

În cazul generării unei alerte de apropiere, intervenția organelor de ordine publică este prioritară către **persoana protejată**, pentru asigurarea protecției acesteia. Ulterior se realizează deplasarea și la locația persoanei supravegheate.

Monitorizarea electronică se realizează doar pe teritoriul României. Persoana supravegheată ori persoana protejată care urmează să părăsească teritoriul României are obligația de a informa, în prealabil, **organul de supraveghere**, cu privire la intenția de părăsire a țării, precum și cu privire la întoarcerea pe teritoriul național. În acest caz, persoana supravegheată are obligația de a preda dispozitivul electronic de supraveghere în punctul de trecere a frontierei aflat la ieșirea de pe teritoriul României, demontarea fiind realizată de personalul Poliției Române. La intrarea în țară, persoana supravegheată este obligată să contacteze și să informeze, de îndată, organul de supraveghere, care stabilește locul sau unitatea de poliție la care aceasta este obligată să se prezinte, în cel mai scurt timp, în vederea montării dispozitivului electronic de supraveghere.